

Vestur og nokur koppapör, sum Nólsoyar Páll hefur átt

at sýna fram lutir o. a., ið hevði samband við Nólsoyar Páll. Úrslitið varð, at *Føroya Fornminnisavni* fór undir at seta upp hesa framsýning.

Framsýningin roynir at geva eina mynd av *Nólsoyar Páll*, men eisini av tíðini, hann livdi í — tá ið Havnin var full av virkisfúsum írum og skotum. Hetlendingurin Capt. Halcrow tekur til í 1950 „...the Faroes, then as ever a

smuggler's paradise for brandy, scents and tobacco...“

John F. West sigur, at í hesi tíð varð eitt vindeygja latið upp fyri føroyingum til úrheimin, og visir á, at vert at geva gætur, at Páll og bróður hansara vuku upp júst í hesum glæsiligu 20-árunum, tá ið danski stórkeypmaðurin *Ryberg* hevði sín „millumhandil“ í Vágshotni í Havn (1768–88).

Men Páll var eisini merktur av

tí frælsis- og framburðsanda, ið streymaði gjøgnum Europa og Norðuramerika. Franska kollvelt- ingin, yvirlýsingin um *mannarættindi*, norðuramerikanska frælsisstríðið — og menn sum Rousseau, Voltaire og Benjamin Franklin — eru dømi um hesar reimingar, ið settu aðals- og kirkjustættirnar til viks, og sleptu triðjastætti, „borgaraskap- inum“ framat.

Alt fekk ein bráðan enda, tá ið Napoleon kom. Fraklendingar høvdu kubað høvðið av einum kongi, men fingi í staðin ein keisara. Tann borgarliga kollveltingin var tó ein veruleiki.

Stokkastovan

Ashjorn Joensen, landsstýrismaður, var fúsar at læna okkum *stokkastovuna* í Tinganesi til framsýningina.

Betri holi kundu vit neyvan fáa. Hetta sermerktu húsið, ið man vera eitt tað elsta í Havn, er bygt á sama hátt sum stokkastovan í Kirkjubø. Hesin byggisiður er norskur. Tað er ikki lögdi, tí júst um ta tíðina, tá ið hon varð bygd, var handilin fyrst og fremst í hondunum á norsksu keypmönnum í Bergen. Túnið vestan fyri var fyrr gjørt úr flötum hellum, av sama slag, sum eru at siggja í gomlum túnum í Bergen enn. Tær liggja nú undir betongi, men nakrar siggjast í smuguni millum stokkastovuna og skattadeildina. Grótið er innflutt.

Fýra borgarar í Bergen fingi í 1597 handilslovið, fyrst í trý ár, síðani aftur í trý ár. Í 1603 fingi aftur fýra borgarar úr Bergen eitt nýtt lovið. Í 1614 fekk ein teirra, Nicolast de Frunth, ið var ráðsmaður og apotekari í Bergen, somuleiðis Søren Søfrensen, tollari og borgmeistari í Bergen og Strange Madsen, fúti í Føroyum, rætt til at hava handilin, men í 1620 góvust teir, og „Det islandske Kompagni“, ið hevði reiðarar í Keymannahavn, Malmö og Helsingør, fekk nú handilin. Tá ið hetta hendir, verða handilsins bygningar sýnaðir, og sagt verður, at nógvir teirra eru so illa farnir, at teir mugu byggjast av nýggjum. Teirra millum er *stokkastovan*. Eftir hesi álítandi frásøgn er stokkastovan sostatt bygd av nýggjum í 1620.

Men á einum bjálka stendur: „Anno 1602 blev dette Hus bygget.“

Kann hon vera farin so illa eftir bert 18 árum? Tað skuldi verið avleið. Hvussu er ikki — stokkastovan man ikki vera yngri enn 1620.

Hon hevur helst altíð verið nýtt sum pakkhús.

Klæðningurin uttan á stokkunum á tí endanum, ið vendir ímóti sjónum, er gamal. Hann sæst longu á myndum frá 1700-tálinum.

Uppi í suðursíðuna er bygt *bakjaraværkstað*, nevnt í virðis- meting 1799. Uppi vesturendan var fyrr bygt eitt lítið skúr — „Sladderhuuset“ kaldet, bruges af Almuen, naar Vaadvejr indtræffer.“

Stokkastovan verður í hesum sýni í 1799 mettt at vera „i brugelig og nogenledes goed Stand“. Svabo sigur í 1781–82: „Handelens Pakhuse ere rommelige, og i ypperlig Stand paa et nær, En Stokkestue, hvor Bjelker ligge paa Bjelker, paa norsk Maade, som er meget gammelt.“

stubbar uttaneftir.

»Dana Regina«

Mánadagin í farnu viku gav Margretha drottning nýggjasta ferðamanna- og bilflutningsskipinum hjá DFDS navn. Skipið, sum fekk navnið »Dana Regina«, verður sett inn í siglingina Esbjerg—Harwich, ið ms. ENGLAND áður hevur røkt.

Nýggja skipið er 12.200 tons stórt, kann taka 900 ferðafólk og 250 bilar. Í ár eru liðin 99 ár, síðani DFDS fór undir sigling millum Esbjerg og Harwich.

Fleiri dómar í Chile

Við ein hernaðardómstól í Santiago, eru 31 vinstrasinn- að dómð til fongsulsrevsing fyri luttøku teirra í stríðnum móti hernaðaruppreisstrinum í fjør. Dómarnir, sum hesi 31 fingi, vóru úr seks ára- upp til livlangt fongsul.

Deður

Professorin Vanevar Bush, ið var ein av teimum leiðandi monnum, tá hin fyrsta amerikanska atombomban varð gjørd, doyði seinasta leygardag í býnum Belmont í statinum Massachusetts.

Vanevar Bush var 84 ára gamal.

Fjarritara-boykott

Danska fjarritarafelagið hevur sýtt limum sínum at fara til Grønlands at arbeiða hjá »Grønlands tekniske organisation«. Hetta ferir m.a. við sær, at nýggir fjarritarar, teleteknikkarar og starvsfólk til radiosondur ikki kunnu sendast til Grønlands, so leingi boykottið stendur við.

Orsøkin til boykottið hjá danska fjarritarafelagnum eru ósakligar uppsøgnir av starvsfólki hjá »Grønlands tekniske organisation«.

Stórt yvirskot

Í mei hevði Vesturtýskland eitt nýtt stórt yvirskot í utt- anlandahandlinum. Vestur- týski handelsjavnin sýndi hendan mánaðin eitt yvirskot uppá 4.881 milliónir d- markar, sum er umleið 11,7 milliardiir krónur.

Triði hvør maður arbeiðsleysur

Av samlaðu arbeiðsstyrkini í Bangla Desh, sum er uppá 25,7 milliónir fólk, ganga 7,8 milliónir fólk, ella umleið trið-

ingurin arbeiðsleys. Hetta varð fyrri stuttum upplýst í parlamentinum í Bacca av arbeiðsmálaráðharranum, Bergum Nur Jehan.

Verkfallsdagar

Teir fyrstu fimm mánaðarnar í 1974 hava verkföll í Bret- landi kostað tilsamans 7.922.000 mistar arbeiðsdag- ar. Einans í bretska kolidnað- inum eru 5.577.000 arbeiðs- dagar farnir fyrri skeyti.

Teir fyrstu fimm mánað- arnar í 1973 var talið av mist- um arbeiðsdögum 3.396.000.

Útlendingar

streyma til Noregs

Í lötuni streyma útlendingar í stórum tali til Noregs at fáa sær arbeiði. Hetta kemst av, at í umbúna er lóg, sum setur útlendingum forboð fyri at koma til Noregs.

Lógin, sum fyríbils skal galda í eitt ár, skuldi koma í gildi 1. juli, men stórtingið fekk ikki stundir at viðgera lógaruppskotið aðrenn summ- arfríttíðina. Nú verður roknað við, at lógin ikki kemur í gildi fyrr enn 1. januar 1975.

Minkandi turisma í Rhodesia

Rhodesia má nú siggja í eyg- uni, at turisman er farin at svikja landið. Eitt yvirliðt fyrri mánaðarnar januar — mei sýnir afturgongd uppá 14,8 pst. Eisini flyta nógvar færri fólk til landið nú enn áður. Í tíðarskeiðinum januar — mei fluttu einans 420 fólk til land- ið, og er hetta 1790 færri enn í sama tíðarskeiði 1973. Aftur- ímóti er talið av teimum sum flyta úr landinum vaksið við 720 í mun til sama tíðarskeiði í fjør.

Sosialistiska Internationala

Árliga ráðstevnan hjá »Sosi- alistiska Internationala«, sum varð innleidd av bretska forsetisráðharranum Harold Wilson, varð hildin næstsein- asta sunnudag.

A ráðstevnuni, sum varð hildin uttan fyrri London, á summartilhaldsstaðnum hjá Harold Wilson, luttóku leið- arar úr 25 sosialistiskum og sosialdemokratiskum flok- um. Umframt forsetan í Costa Rica, Daniel Douber, luttóku eisini 10 forsetisráð- harrar.

Nixon fær skuldina fyri hjúnarskilnaðin

Martha Mitchell, sum beindi mann sín, fyrrverandi amerik- anska lögmaráðharran, John

Martha Mitchell

Mitchell, út í óføri, eftir at hon hevði gjørt viðmerkingar um Watergate-goluna, hevur í rættin- um í New York kravt at fáa ser- staka peningahjálpi frá manni sínum. Tey skulu nú skiljast.

Martha Mitchell hevur áður givið Hvítu Húsunum skuldina fyri hjúnarlagsskilnaðin. Hetta var í apríl mánaða, tá hon søkti um at sleppa frá manni sínum.

Frammanundan varð John Mitchell frikendur í eini ákæru í sambandi við ólógligt virksema til tess at fáa Richard M. Nixon, forseta, afturvaldan í 1972.

Í eini samrøðu við eitt vikublað herfyri segði Martha Mitchell, at hon helt, at maður hennara royndi at gera hana óða í høvðinum, so hon kundi verða lögð inn á eitt sinnissjúkahuð!

Lýsið í sosialinum